

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt 50 kr., egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős
Kutasi Imre
kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Nagy-Váradi-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Nagy-Váradi-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Az egység.

Debreczen, április 27.

A kuriának képviselőválasztási bíraskodásáról rendelkező törvényjavaslatot tárgyalta a szabadelvűpárt. Ez a javaslat a kompromisszum alapján jött létre, még pedig kapcsolatban a házszabályok revíziójával, s nincs kétség benne, hogy a két javaslat a kívánt sorrendben, lényeges változás nélkül törvényynyé fog válni.

Ha vannak is, a kik a kuriai bíraskodás egyik-másik rendelkezésében hiányt vagy hibát találnak, alá kell rendelniök a részletekben való aggodalmaskodást annak a közérdeknek, a mely a javaslat létrejöttét követelte s azoknak a tekinteteknek, a melyeket a politikai helyzet teremtett. A kompromisszum tiszteletbentartása azok részéről, a kiknek nevében és megbízásából az létrejött, annál könnyebb, minél elvi áldozatokat senkire se ró, nem különösen olyanokat, a melyek valódi alap- és irányelvekbe vágnának. S ha az egyetlen erkölcsi tilalom a politikában, az elvmegtagadás tilalma, sértetlen marad, a kompromisszum lényege és célja csak úgy valósulhat meg, ha ahhoz minden föntartás nélkül őszintén csatlakoznak mindazok, a kik létrejöttéhez közvetve vagy közvetlenül hozzájárultak s annak konzekvenciáit minden irányban nyíltan, egyszerűen levonják.

Hogy a szabadelvűpártban megvan az a tudat s hogy ez a párt őszintén vállalja

és végrehajtja azt, a mi feladat és kötelesség reá a kompromisszumból hárult, bizonyosság rá az, hogy a szabadelvűpárt vezére, Széll Kálmán miniszterelnök a párt egységét és tömörségét minden kétség felé helyezte s újabb tanujelét adta annak a tántoríthatlan liberális elvhűségnek, a mely egész politikai multját körülsugározza. továbba az, hogy a szabadelvűpárt tradíciói is minden kételkedést kizáró módon ismertettek el Horánszky Nándor által, a ki konstátálta, hogy szabadelvűség tekintetében a párt ma is az, a mi a régi volt.

Az az incidens, a melyet Kubinyi Géza felszólalása idézett elő s a melynek, mint maga Kubinyi nyíltan megmondotta, semmiféle bontó vagy rejtett czélzata nem volt s nem is lehetett, ily módon a szabadelvűpárt elvszilárdságának és egységének dokumentálására vezetett.

A mikor Horánszky Nándor a legelső kínálkozó alkalmat felhasználta, hogy a szabadelvűpárttal s annak kiváltképpen liberális tradícióival való szolidaritását hangoztassa, elenyésztette még a legelfoguitabbak kételyét is az iránt, hogy a szabadelvűpártba belépettek ott mást és egyebet kerestek volna, mint kielégítést annak a hazafias vágyaknak, hogy együtt, vállalva dolgozzanak azokkal, a kikhez az elvek és irányok azonossága őket politikailag csatolja.

A Széll Kálmán által teremtett politikai helyzet konzekvenciáit vonták ők le; férfiasan, tehát egyenesen és őszintén s a

mikor nemcsak odaállanak a párt zászlaja alá, hanem — mint tegnap Horánszky tette — a régi zászló előtt tisztelettel meghajolnak s azt egészen a magukénak vallják, nincs oka, sem joga senkinek többé, hogy a párt teljes egybeolvadásának processzusát zavarja. Határozott, férfias szó volt az, a melylyel Széll Kálmán miniszterelnök tiltakozott az ellen, hogy régi és új tagok közt megkülönböztetést tegyenek. S teljes joggal szólhatott így ő, a ki, midőn az új politikai helyzetet megteremtette, egész nyíltsággal foglalt oly állást, a melyhez hivei örömmel és készséggel csatlakoztak.

Ma már látjuk, hogy ez igen komoly politikai állásfoglalás volt s őszintén és minden fentartás nélkül akceptálták azt azok, a kik a szabadelvűpártba beléptek. A legutóbbi értekezlet végleg tisztázta az eszméket s most már befejezetnek tekinthető az egybeolvadási processzus, a mely hől megerősödvé, hatalmasan és egységesen alakult ki a szabadelvűség eszméiért küzdő liberális párt.

A külügyminiszter Budapesten. Gróf Gułochiwszki Agenor budapesti időzéséről s a hozzá fűzött kommentárokról a következő tájékoztatást adják:

Megbízható értesülések alapján fantasztikus koholmányoknak mondható a magyar lapok hírei. Hiszen a külügyminiszter öt hónapja nem volt Budapesten, ahol időközben kormányváltozás, sőt némelyek szerint rendszerváltozás is állott be. Különösen a közgaz-

Most éppen megcsendül az erdő, végigzug ez a kiáltás:

— Uhé! Sólyom András! Itt vagy-e?
Sólyom András éppen egy bokor tövében kaparászott a kaszájával, arra felé tekintett, a honnét a hang jött s visszakiáltott:

— Uhé! Itt vagyok!
— Jól vág-e a kaszát?
— Jól. Hát a tied?
— Az enyém is. Haza jössz-e szombat-estére?
— Haza!

Péter Ferkó volt, aki átkiabált hozzá. Mind a ketten sor alá kerülő legények voltak s szombat este rendszeren találkoztak egy leányos háznál. Az utolsó feleletnél András szilaj haraggal ragadta meg a kasza nyelét s feledve bokrot követ, nekivágott a fűnek. A kasza nagyot csendült s valami roppanást is hallott a legény.

— Hej, az árgyélusát! Elszakadt a kaszám!

Néhány lépésnyire dolgozott az anyja, egy még fiatalnak látszó asszony. Messziről azt lehetett volna hinni, hogy férj és feleség. Ijedten szaladt Andrásához.

— Elszakadt a kaszád? Ó, Istenem Istenem, miért nem vigyáztál?

— Le ekartam vágni . . . mondotta bosszusan a legény, de nem fejezte be a mondását.

— Mit akartál levágni?
— Azt, a mit; felelt kurtán.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA

ROMILIA.

(Dal a kis Demeter Rózsikáról.)

Uram, a telet Te formáltad,
A zivatarnek te adsz szárnyat . . .
S gondod kinek kiterjed mindenekre,
Tudod-e hogy meghalt az este,
A kis Demeter Rózsika?

Még bizonyosan emlékszel rá,
Maga az élet léhelt rá.
Szép szeme mosolygott unos-utalan,
Ott ült mindig az első padban,
A kis Demeter Rózsika!

S óh, hogy tudott kérlelni Téged,
Az ártatlan, ki soh'se vétett.
Anyja, az esztendő nagy beteg ágyon,
Biztatta hogy téged csak áldjon;
Mert Te árvák atyja vagy.

. . . Hozzánk a város nagyon közel van;
S ma mégis úgy lettél meg holtan.
Anyjának orvosságért tipegett be,
S jövet a vihar utban lépte
A kis Demeter Rózsikát.

Keze még össze volt kulcsolva,
S a hogy az orrosságot fogta,
S ott is, tudom, a végső pillanatban,

A „Mi atyánk“-ját morzsolgatta.
A kis Demeter Rózsika.

És most nekem kell majd felelte,
Hirdetnem, uram, hogy böles vagy Te!
Hogy jó vagy és irgalmas véghetetlen,
Hogy végig ott volt kegyelmedben
A kis Demeter Rózsika.

Én Istenem, óh Feddj meg engem,
Hadd, tudják hinni rendületlen!
Nehogy majd én is pogány zokogással,
Oda boruljak vétékes gyássszal,
A kis Demeter Rózsika!

Szabolcska Mihály.

A vér.

Irta: Benedek Elek.

Nyár elején az én falum népe felköltözik az erdőbe s addig haza sem kerül onnét, míg boglyába nem veri az illatos erdei szénát. — Lent, a falu mellett, szűk a völgy, a rét: ott hamar elvégzik a szénagyűjtést. Igen, a falu népe meglepi az erdőt s kaszapengés, vidám nótázás végű a madarak füttye közzé. És végig-végig csendül az erdőn egy egy kiáltás: uhé! S valahonnét, messziről visszaverődik a felelet: uhé! Erre aztán megkezdődik a „messzebeszélés“, Hamarább feltalálták nálunk a telefont, ezt a messzebeszélő csuda-masinát, mint Amerikában . . . Hamarább bizony.

dasági kérdések halmozódtak fel, de azért még mindig csak folyó ügyek maradnak, mert hisz a kül- és belpolitikát alapjaiban nem ingatják meg. Goluchowski az új kormány tagjaival személyes érintkezésbe kellett lépnie, hogy az új kérdések felől tájékoztassa magát. Suzzara osztályfőnök azért ment vele, mert ő a miniszterium gazdasági osztályának vezetője és így a Vaskapu-ügyéről nélküle nem lehet tárgyalni. Gróf Széchen a külügyi magyar osztályfőnöke és csak a magyar társadalmi körök megnyugtatására van Budapesten. Dóczy Lajos jelenléte csakis magánügyre vonatkozik, amelyek miatt ma már Berlinbe utazott. Mérey pedig a miniszter állandó kísérelője utazásai közben.

A delegációkat csak a késő ősszel hívják össze és e miatt újabb tárgyalásra nincs szükség. Hogy Széll és Goluchowski közt politikai eszmecsere is volt, természetesen feltehető, de hogy a megbeszélések semmi esetre sem vonatkoztak a magyar lapok által híresztelt dolgokra, az egészen bizonyos.

Goluchowski gróf külügyminiszter aki tegnap előtt délután készült elutazni, elutazását elhalasztotta. Az estét a külügyminiszter Széll Kálmán miniszterelnökkel és több ismerősével a nemzeti kaszinóban töltötte.

Országgyűlés.

— április 26

A miniszterelnök asztalán akkora csomó papiros volt hogy szinte eltakarta Széll Kálmánt. Kilenec interpellációra válaszolt a miniszterelnök.

Az elnöki előterjesztése után hét jelentést tárgyalta a Ház.

Ekkor jelentette az elnök:

— A miniszterelnök ur válaszol.

S z é l l Kálmán felemelkedett és kezébe vette a legfelül volt papirosomót. Széll az

első válasz Barta Ödönnek a tizenegymillió bosnyák kölcsön tárgyában. Ezt az interpellációt még Bánffy Dezső báróhoz intézték, de a miniszterelnök nem zárkózott el a kérdés elől, megadta a felvilágosításokat, ismertette az ügyet részletesen és választ adott Barta Ödön minden kérdésére. Barta Ödön sehogy se akarta engedni az ő közjogi aggodalmas gravamenjeit, hosszasan és nagy igyekezettel bizonykodott mellettük, míg a miniszterelnök röviden de annál alaposabban bizonyította be, hogy ezek a gravamenek nem lesznek.

— Most mit csinálsz? Itt szárad a fü a lábán!

— Majd keritek én kaszát.

Körülnézett a hegy oldalán, aztán le a völgybe. Mindenütt kaszáltak az emberek, csak egy férfit látott, akinek nem volt kasza a kezében.

Egyedül dolgozott, gyűjtötte a száraz szénát. — András kérdőleg nézett az anyjára.

— Attól nem kérhetek, ugye?

— Attól nem!

— Pedig miatta szakadt el a kaszám! tört ki a legény. Hallotta-e anyám, mikor Péter Ferkó atkiabált, hogy megyek-e haza szombat estére?

— Hallottam. — Hát csakugyan haza még?

— Haza! csak azért is haza megyek

Az a leány engem szeret, nem őt!

— O, édes fiam, ne ártasd magad. Még sem lesz a tied. — Nem adják azt neked.

— Nem, ugye? Mert nincs apám!

Az asszony zavarodottan állott a fia előtt lesütötte a szemét, mint egy bűnös. — Aztán egyszerre csak megeredt a könyv a szeméből.

— Jó, jó... ne sirjon no... szólt a fia. Nem akartam magát megsérteni, édes anyám!

A könyv láttára megjuhászodott; az erős indulatos legény; de nem foljthatta el keserű

A második válasz. Polónyi Géza interpellálta tavaly októberben Bánffy bárót, a horváth jogpárt és osztrák szlovének szövetkezése tárgyában. A dolgot a neki tulajdonított fontosságból hamarosan kihámozta a miniszterelnök; de egyuttal nyomatékos eréllyel jelentette ki, hogy az ilyen gyülekezéseket se helyeseknek, se kívánatosnak nem tartja.

Harmadik válasza a miniszterelnöknek a borhamissítások dolgában nyilatkozott Bolgár Ferenc kérdésére.

— Teljes eréllyel fogjuk végrebajtani a törvényt — mondotta a miniszterelnök — megtorlunk minden visszaélést és megóvjuk a tisztességes termelés minden érdekét.

Negyedik válasz. Ezt az interpellációt Pichler Győző intézte a miniszterelnökhez tavaly Lueger és a románok dolgában, a kiknek egy feliratát a bécsi polgármester nyújtotta volna be a kabinetirodánál. A miniszterelnök adatai alapján kijelentette hogy az interpelláció némi ténybeli tévedéseken alapul.

Haragos Pichler Győző nem elégedett meg ezzel. Ő azon haragudott, hogy a miniszterelnök nem hajlandó polemizálni — Lueger Károlylyal, Nem vette a választ tudomásul.

A miniszterelnök tüstént válasza emelkedett.

— Volt már szerencsém kijelenteni, hogy azok a tények, a melyekre a képviselő ur hivatkozott, nem történtek meg. Ezuttal csak egy megjegyzésére kívánok válaszolni. A képviselő ur azt mondotta: én felek Luegertől. Vegye tudomásul a képviselő ur, hogy én se mint magánember, se mint miniszterelnök, se tőle se mástól nem felek. De az már nézet, vagy izlés dolga, hogy én az olyan fajta üres puffanó fenyegetőzésekkel, mint a melyeneket a képviselő ur Lueger részéről és beszédeiből citált. szóba álljak, vagy polemikába bocsátkozzam. Én egyszerűen kijelentem, hogy a magyar miniszterelnöki szék méltósága az ilyen puffanó, üres fenyegetőzéseknek magasan felette áll.

Hosszasan éljenzett és tapsolt az egész Ház; vele maga Pichler is, a ki sietett tüstént kijelenteni:

— A miniszterelnök urnak ezt a választ már tudomásul veszem.

— Ez nem válasz! — vág vissza a miniszterelnök; és rögtön következik az ötödik válasz, amelyet Pap Eleknek a töröksetmikliói népgyűlés betiltása miatt intézett a miniszterelnökhez, mint belügyi miniszterhez. A miniszterelnök felderítette a betiltás okát, a mely abban áll, hogy szocialis

ségét és megfenyegette öklével azt az embert aki lent a völgyben egymagában nyújtotta a szénát.

Ez az ember volna az ő apja — igazság szerint. Tizenöt éves volt az anyja, mikor Bedő Pál, falu leggazdagabb legénye, gyalázatba vitte s mikor ő a világra jött, a kevély Bedő Pál más faluból hozott feleséget. De Isten megverte mid a két kezével. Gyermekkel sohasem is áldotta meg s a felesége, ki kezdetül beteges fejrényp volt, időnek előtte megöregedett, aztán — egyszerre csak özvegyen maradt Bedő Pál. És pusztulni kezdett a szép birtok is Lám egymagában dolgozik most is. Az ő anyjának legalább van valakije. Arzát nem rutította el a bánat, a szegény. Viruló szép asszony most is. De hiába. András mégis csak fattyu gyerek. Idegenül fogadják a leányos házaknál.

Mióta megtudta, hogy Bedő Pál rontotta meg mindkettőjük életét, messziről elfordult tőle, ha valahol meglátta. De sokszor forgatta a fejében: csak egyszer nagy, erős legény legyen, megállítja, ott a hol találja s számon kéri tőle az anyja gyalázatát. És az övét.

Most, hogy látta ezt az embert, vére fel-lángolt, megragadta a kasza nyelét s leindult a hegyoldalra.

— Hová még, fiam?

— Kaszáért...

De alig tett pár lépést, visszafordult:

mozgódások mutatkoztak és félt volt, hogy a népgyűlés forrongásokat fog eredményezni. Maga Pap Elek is tudomásul veszi azt a választ.

A hatodik válasz Neszmélyi Arthur hirlapíró brutális rendőri bántalmaztatására vonatkozott. Ezt az interpellációt Polónyi Géza tette. Kijelentette a miniszterelnök, hogy ebben az ügyben fegyelmi eljárás tétetett folyamlatba.

Hetedik válasz. Szólt Buzáth Ferencnek a főváros belterületén levő gyárak eltávolítása tárgyában. Intenczióit az interpellációnak készséggel ismeri el helyesnek a miniszterelnök; de, miután konkrét adatokat Buzáth fel nem hozott, egyebet ennél nem is válaszolhat.

Nyolczadik válaszában a Major Ferencz kínai interpellációjára felelt a miniszterelnök. A külügyminiszter éber figyelemmel kíséri a tengertuli érdeket, de bérleti tervekkel Kinára nézve most nem foglalkozik.

A miniszterelnök utolsó kilenczedik válasza Kálmán Károly interpellációjára volt nagyesütörtök megünneplése dolgában. A színelőadásokat a néppárti honatya.

Ezek az eladások — válaszolta a miniszterelnök — huszonöt éves gyakorlaton alapulnak és én kijelentem, hogy a kormányval vonatkozásban levő színházakban nagyesütörtök estéjén vagy jótékonycélu előadások fognak tartatni, vagy olyan darabok adatkak, a melyeknek vonatkozásai és tendenciái az ünnep nemes hangulatával ellentétben nincsenek.

Végzetül pedig Pader Rezső interpellálta a miniszterelnököt az igazságügyminiszternek a lelkészi jövedelmek kiegészítése tárgyában kiadott rendelete miatt.

Iparfejlesztési törekvéseink.

— ápril 27.

Riadót fujnak odaát Ausztriában. Táborba szállanak ellenünk a tollforgatók hatalmas seregei. Vezérikkel, kérvények ostromolják a kormányt, hogy tegyen valamit a magyarok törekvése ellen, mert megsínyli azt az osztrák ipar.

Kiváló szakférfiak nyilatkoznak az osztrák vezető lapban, tanulságos és érdekes fejtegetéseikben elismerik, hogy a vasmunkára igenis alkalmas a magyar talaj és a magyar munkás, — de a szövőipar el fog bukni. Sőt egy lépéssel odább is mennek s

— Nézzen oda, anyám!

Egy ember állott Bedő Pállal szembe, hevesen hadonászott mindkettő, — egy-egy szó kihallszott hozzájuk. — Mondta az asszony:

— Ez Lukács Áron. Ugy látszik, valamelyik elkaszált a másiknak a kaszálójából.

Már fel is verődött a hegyoldalra Lukács Áron éles hangja:

— Két egész rendet kaszáltál el... Bedő Pál!

Fölhallatszott a Bedő Pál szava is:

— Hazudsz Lukács Áron! Itt volt a hátár mindig, a cseréfa mellett.

— Visszaodod-e a szénát, Bedő Pál?

— En e. Én nem, Lukács Áron!

— Adod-e?

— Nem én!

— Beléd vágom a kaszát, Bedő Pál.

— Próbáld meg, Lukács Áron!

Ebben a pillanatban Lukács Áron magasra emelte a kaszáját s egész erővel subintott Bedő Pál felé. Ha ez félre nem üti a vil-lájával, kettőhasad a feje. Mindketten eldobták a fegyverüket s mellen ragadták egymást.

Sólyom Andras egy pillanatig úgy állt mintha földbe gyökerezett volna a lába, aztán neki rugaszkodott s esze nélkül szaladt lefelé. As anya kétségbeesetten kiabált utána, de András se hallott, se látott, szaladt le a völgybe. Mire leért, a két porlekedő ember

a vámközösségtől megvárni, — hogy ilyenkor nincs joga,

Nem tudom, mennyi haragos szomszédai kifogásolná árpatermet, de ez sérti a magyar Anglia beleszólat, sen e gyárat, de ha szerződés som biz zánk ellen.

S hogy ha az üvegházi növények élet első fuvalata t akkor miért agyar árát bizonyára nem jól tudjuk, hogy fog egyaránt sike a netáni eséstől vis ladni akar.

Ha volt pénzü kapu sziklaít, a me kor költhetünk v felszabadítsuk magu nyugdöz járma alól. birtokosainkat ezen gyar agrárius ma tisztán látja, hogy sége van.

A hazai ipar e fogyasztást, a magy lárd piacot biztosít. államok erős versen ipar fejlesztése egyriusok érdeke is.

Nyersterménye piacról, Amerika é kivitele miatt alig t metországba, ugyan az egykor oly virág románhoni raktarak bonával, a zürichi Békés Gyula gabon legenda.

Árpakivitelünk ezt is bönítja a rom viszonyok között az tehet mást, mint azt sével csökkentse a

kiszakgatta egymás egyszerre csak nagy Pál elterült s mag Áront.

— Megöllek, E Áron.

Akkor ugrott a ragadta Lukács Áron félre. A szeme vérb ten ordította: Meg az én...

Torkán akadt

Ott volt már a tördelve állott a fia Közben feltápaszköz Szégyenkezve ódalga a kezét s mondta édes fiam... Há vizzé...

A mi ezután k magától. Köröskörül mélkodva nézték az al együtt gyűjti meg az anya. Aztán rakták a szénát, tak a Sólyomék erdő András ének fűvet a Bedő Pál meg versenyt dolgo sége...

a vámközösségtől még azt is akarják magyarítani, — hogy ilyen actióra Magyarország-nak nincsen joga, mert ez sérti a szerződést.

Nem tudom, mit szólnának ahhoz a mi haragos szomszédaink, ha a mi kormányunk kifogásolná árpatermelésük kiterjesztését, pedig ez sérti a magyar földmivelő érdekét. — Anglia beleszóllhat abba, hogy India létesítsen e gyárat, de hasonló jogokat semminemű szerződés sem biztosít Ausztria javára hazánk ellen.

S hogy ha azok a gyárak ugyis csak üvegházi növények lesznek, melyeket a való élet első fuvalata tönkre fog silányítani: hát akkor miért agyarkodnak odaát! A bukás árát bizonyára nem ők fizetik. — Magunk is jól tudjuk, hogy valamennyi alkotás nem fog egyaránt sikerülni, — de nem szabad a netáni eséstől visszariadni annak, a ki haladni akar.

Ha volt pénzünk szétrepesztetni a vas- kapu szikláit, a melynek megalkotásánál akkor költhetünk valamit arra is, — hogy felszabadítsuk magunkat az osztrák ipar lenyűgöző járma alól. — Hiába izgatják földbirtokosainkat ezen törekvések ellen, a magyar agrárius magyar is, intelligens is, ki tisztán látja, hogy hazánk ipar- ra szükség van.

A hazai ipar emelkedése fokozza a belső fogyasztást, a magyar föld termékeinek szilárd piacot biztosít, a honnét a szomszéd államok erős versenye sem verheti ki. — Az ipar fejlesztése egyszersmind a magyar agráriusok érdeke is.

Nyersterményeinket kiszorítják a világpiacra, Amerika és különösen Oroszország kivitele miatt alig tudunk búzát szállítani Németországba, ugyanezen okok miatt megszűnt az egykor oly virágzó sváeci üzletünk is. A románhoni raktárak telve voltak magyar gabonával, a zürichi bizományosok adták el Békés Gyula gabonáját s ez ma már csak legenda.

Árpakivitelünk még tartja magát, de ezt is bénítja a romániai konkurencia. Ily viszonyok között az előre látó kormány nem tehet mást, mint azt, hogy a gyárak létesítésével csökkentse a behozatalt is. — Szomorú

kiszakgatta egymás nyakából az inget, azután egyszerre csak nagyot döndült a föld: Bedő Pál elterült s maga után rántotta Lukács Aront.

— Megöllek, Bedő Pál! ordított Lukács Áron.

Akkor ugrott oda Sólyom András. Megragadta Lukács Aront s szilaj erővel lökte félre. A szeme vérben forgott s lihegve, rekedten ordította: Megölöm kedvet, ha bántja az én...

Torkán akadt a szó. Ott volt már az anyja is. Jajgatva, kezét tördelve állott a fia és Lukács Áron közé. Közben feltápáskodott a földről Bedő Pál is. Szégyenkezve ódalgott a fia mellé. Megfogta a kezét s mondta reszkető hangon: Fiam, édes fiam... Hát a vér csak nem válik vízzé...

A mi ezután következett, az már jött magától. Köröskörül a hegyek oldaláról álmélkodva nézték az emberek, hogy Bedő Pál lal együtt gyűjti a szénát Sólyom András meg az anyja. Aztán mikor mind boglyába rakták a szénát, szép csöndesen kiballagtak a Sólyomék kaszálójára. Zengett az erdő András énekétől, — amint vágta a fűvet a Bedő Pál kaszájával, nyomában meg versenyt dolgozott Bedő Pál és a felesége...

tény az, hogy pl. az a kasza, melyel a magyar arató vágja alföldünkön az éleket, mind idegen gyártmány. Hazafias előrelátás parancsolja tehát, annak itthon való gyártását keresztül hajtani.

Kölni vízzel, glaczé keztüvel nem lehet ipart teremteni, oda veríték és férfias kéz kell no meg áldozat. Hogy az az ut, melyre kormányunk most lépett, a czélhoz vezető, azt legjobban bizonyítja ellenfeleinknek feljajdulása.

Csak azt kívánjuk, hogy, sikerüljön kereskedelmi miniszterünk vállalkozása, hogy nemes intentója érvényesüljön az egész vonalon, hogy sűrűsödjének a füstölő kémények hogy az új gyárak hasznavehető cikkeket terelve legalább kissé hátrább szorítsák az osztrák gyártmányokat, hogy a mezőgazdaságra támaszkodva, annak javára és emelésére is dolgozzanak.

Nemzetünk áldozatrakész óhajjal bizakodó reménységgel csüng ezeken a törekvéseken, ezeknek sikerülniök kell.

Debreczen város. közvilágítása.

Nagy kérdés vár megoldásra városunkban. Az, hogy minő legyen a közvilágítás a jövő évben, a mennyiben, az augsburgi részvénytársasággal kötött szerződés ide s tova lejár.

A helyes megoldásra többféle intézkedés történt a hatóság részéről, a melyekről annak idejében volt alkalmunk lapunk olvasóit bőszégesen értesíteni.

Felmerült az a vélemény, hogy a közvilágítást h á z i k e z e l é s alá kellene venni s e czélből egy küldöttség tanulmány utrament. Társul szegődött hozzájuk B a l o g h Mihály nyug. városi főmérnök, a ki véleményét az alábbiakban terjesztette be a polgármesterhez.

Nem fűzünk ahhoz semmi megjegyzést, csak annyit, hogy fentartjuk a magunknak a jogot a hozzászóláshoz.

Nagyságos királyi Tanácsos,
Polgármester ur!

Mottó: Magánvilágítási légszesz fogyasztás
505,797 m³ × 18 kr. = 91,043 f. 46 kr.
Dohánygyári l. sz. f.
28,900 m³ 15 " = 4,335 f. — kr.
Motor 10,993 m³ 10 " = 1,099 f. 30 kr.
Utcai 163,581 m³ = 9⁸⁸/₁₀₀ = 16,160 f. 81 kr.
Veszteség és gyári világítás
33,759 m³ — — —
112,648 f. 57 kr.

Előállítási költség
743,020 m³ × 5⁶²/₁₀₀ = 41,757 f. 72 kr
Hozza a külföldi társulat debreczeni légszesz gyárának 1894/95 ben
70,890 f. 85 k.

Gázgyár közleményei.

Örömmel fogtam a Nagyságod felkérését folytán az itteni légszesz gyár jövő kezelését illető előterjesztésemnek össze állításához és azt mint »Tanulmányt« ide csatolva Nagyságodnak betérjesztem. A »tanulmány« nagyon is hosszúra nyúlt. Okát abban méltóztassék találni, hogy a czél nagysága a melyet elérni óhajtok, a tárgy szeretete oda ösztönzött, hogy semmit nem akartam figyelmen kívül hagyni, a melynek ismerete a szőnyegen forgó ügy elbirálásánál szükséges.

Most a midőn ezen kérdésben határozni határozni kell és én azt láttam, hogy ezen ügy más irányu megoldás felé tereltetik, a mint én azt annak idején óhajtottam, mihelyt dolgaim valamennyire megengediék, magam iránti kötelességem volt ezen ügynek újból néki feküdni, ezekkel alaposan megismerkedni és megvizsgálni, hogy nem hibás, nem nagyon is gyenge alapokra volt építve a véleményem és annak érvényesülése nem hozott volna-e károsodást e városra.

A mikor ezeket két három hónapra nyuló idő alatt megtettem, most még inkább azon véleményben vagyok, hogy azon vékonyka összeköttetésnek, a mely az itteni légszesz gyár és egy külföldi részvény társaság közt fenn áll, a melyet ugy e városból valamint az országból, a mely pedig azon nagy feladatokhoz arányítva, a melyeket a fenn maradás biztosítása végett mulhatlanul meg kell tennie, nagyon szegény, a pénz kifolyik, és igen szerencsés és boldog viszonyok közt levő állam vagyonosodása növelésére szolgál: azon nagyon vékonyka összeköttetésnek véglegesen el nem vágása nem csak hiba, hanem bűn és pedig megbocsáthatatlan bűn lenne.

A midőn már ennyire tisztában voltam az ügygyel, akkor kerestem fel Nagyságodat és épen ugy mint korábban tettem más kérdésekben, egész nyíltan elmondtam tanulmányom eredményét és előterjesztésemet azzal végeztem, hogy a légszesz gyár legnagyobb részben már is a város tulajdona és a még fizetendő 125,000 f. a megelőző tárgyalások folyamán nem a gyár árúll állapotot meg hanem az 1897-ik év végéig már letörlesztettnek felvett építési összeg felül, a három évi jövedelemmel együtt a vállalkozó társulatnak engedélyt végkielégítést képez és azon hosszadalmas tárgyalás, a mely a légszesz világításnak jövőben miként való kezelése ügyében folyamatban van, oda mutat, hogy sem azon törekvésekről, a melyeket a városok a légszesz gyáraknak megvásárlása és önkezelésbe vétele végett kifejtettek, sem pedig az itt ez ügyben előzőleg törtétekről, sem a tanács, sem a közgyűlés egyetlen tagja sem bír tudomással.

Midőn aztán Nagyságod felhívott, hogy ha ily erős állításokra merészkedem, vegyek időt és irásban fejtssem ki világítási tanulmányom, hogy, ha a bírálatot kiállják, a tárgyalásoknál figyelembe vétethessék, mivel az csak nem képzelhető, hogy a városi közgyűlés ne azt fogadja el, a mi a város érdekében a leghelyesebb, sőt ha ugy látom, hogy az irány téves, kötelességem is a helyes irányt megmutatni.

Köszönettel fogadtam a felhívást.

A tárgyalás mai állásában azonban, a midőn a vélemények már ugy szólván, megvannak állapotva és a kérdés nem ismerése folytán a többség véleménye oda hajlani látszik, hogy a közvilágítás általában a légszesz gyár kezelése továbbra is azon külföldi részvénytársaságnak adassék át: igen sok bajom volt a forma megválasztásával.

Ha az egész könyvtömeget oda küldöm vagy a levéltár poros akta csomójára hivatkozom, czélt nem érek.

Kivonatoztam mind a kettőt és »Tanulmány a légszesz gyárnak jövőben való mikénti kezelése ügyében« czim alatt ide csatolva Nagyságodnak tisztelettel betérjesztem. Itt vélemény, itt nézet nyilvánítás elégtelen. A tárgyalásokban én nem veszek részt, és ezek súlytalanoknak tekintethetnek.

Hogy a megczáfoltatás meg se kíséreltethessék, megtörtént tények sorozatával állok elő, elmondom hogy mit csinál a városok legnagyobb része és pedig nálunk, Ausztriában és Németországban. Azt hiszem, hogy messzebb nem küldhetem. Elmondom, hogy miért csinálják a dolgot úgy a hogy csinálják és hogy az itteni légszesz gyárnak milyen a története és mi jövedelmezősége van a társulat által beadott legeslegutolsó ajánlatban kívánt árak feltételezése mellett is.

Ezen tanulmány eredménye aztán már egy jókora könyvet tesz ki, a melyet nem azért csatolok be, hogy azokat a tárgyalás folyamán olvassassak, hanem hogy ezen rövid előterjesztésemnek minden szava mellett tanubizonyoságot szolgáljon. Hogy azonban a messziről hozott táblázat és az azokból levont hosszú »Tanulmány« tanúzási képessége ellen kifogás ne emeltessék, hitelesítésről is gondoskodtam, és össze állításaimnak felül vizsgáltatására Dobieczy Sándor urat kértem fel, a kinek állításához kételkedés nem férközhetik. Különben a segéd források

kat is, ha reájok szükség lenne, mind rendelkezésre bocsátom.

Ezen táblázatok és a »Tanulmány« a következőket beszélnek: A légszesz gyárak építése Németországban 1820—1830 közt, Ausztriában 1840—1850 közt és nálunk 1850—1860 közt kezdődött.

Kezdetben mindhárom országban idegen társaságok és vállalkozók fogdosták el a légszesz gyárak misteriumait nem ösmerő városokat. Német országot az angolok, Ausztriát de sokkal inkább Magyarországot már vegyesen az angol, belga, német, majd az osztrák társaságok foglalták el és nálunk a legjobb falatok az osztrákoknak jutottak.

Ezen portyázó hadjárat nagyon messze kihuzódott. Legelőször e német városok kezdték magokat nem a legjobban érezni és pár év múlva az angol sáska járás megkezdése után a titkot megfejtve, Dresden maga vette kezébe légszesz világítási ügyét és meg építette az első német városi légszesz gyárat, melyet Lipcse s pár év múlva Berlin városa is követett, azután a körültekintőbb városok lassanként részint magok építették, részint megszerezni igyekeztek.

Ezen mozgalmakat a német városoknál az I és III ik kimutatás mutatja. A három ország városait össze sorozom. Igen fényes a társaság és reánk nem megalázó.

A mint a német országai városokról összeállított I. és az ausztriai és magyarországi városokról összeállított V. kimutatásból kivehető s a mint a »Tanulmány«-ban a megfelelő helyeken felvan tüntetve, az 1860-ik év elején a helyzet e téren következő volt:

Németország városainak összesen	154
Ausztria „ „	12
Magyarország „ „	3
együtt	169

köszén és falégszesz gyára volt.

Az olaj és zsir légszesz gyárakat nem vettem figyelembe, mivel ezek kicsiny terjedelműek, költségesen dolgoznak rendeltetésük is más és nem terjedhetnek a község gyárak mellett.

Ezen 169 közül a városok kezében volt 52 gyár az egészenek 34%-ka, és mind Németországban.

1895-re következőleg alakult.

Németországban	551
Ausztriában „ „	76 és
nálunk „ „	22
együtt	649

városban volt légszesz gyár és ezek között a községek kezében volt

Németországban	332
Ausztriában „ „	23
Nálunk „ „	2
együtt	357, azaz

a három országban az összesnek 52% már a városok önkezelésébe jutott és pedig a németországi városok közül . . . 60% az osztrák városok között . . . 30% a magyar városok között . . . 9%

Németországban a légszeszgyárak legnagyobb részének jövedelme a városok közpénztárai jövedelmét szaporítja, míg a vidéki városaink ezen egyszerű előállítási czikkért. Bécsnek, Triestnek, Berlinnek, Augsburgnak, Brüsszelnak, Londonnak, talán még Pekkingnek is küldik a városiasodás legegységibb követelményei kielégítésére is elégtelen garasait, a fővárossal egyetemben.

Hogy a városok kvalitását is megmutassam, a német városokat öt csoportba osztottam be:

Az 1-ső csoportba az 5000 lakosságon alóli községeket
 a 2-ikba 5000—10,000 lakosu városokat
 a 3-ikba 10,000—20,000 „ „
 a 4-ikbe 20,000—50,000 „ „
 az 5-ikbe 50,000—100,000 „ „
 a 6-ikba 100,000-on felüli „ „
 osztottam be és ezek rendjét a III-ik számú kimutatásban állítottam fel.

Az állapotokat ilyen osztályozásnál a következőknek találom:

Az 1-ső csoportnak légszesszel világi-

tott községei, falai közül	3%
a 2-ik csoport „	59%
a 3-ik csoport városai közül	60%
a 4-ik „ „	67%
az 5-ik „ „	70%
a 6-ik „ „	71%

saját légszesz művel világit és a többiek is csak azért nem tartoznak ezen szerencsésebbek közé, mert míg az őket kezdetben rászédett világítási jöltevéjőktől nem bírtak ez ideig megszabadulni.

(Folyt. köv.)

N A P I H I R E K.

Debreczen, 1899. április 27.

Időjárás.

A központi meteorologia intézetnek Debreczenbe küldött távirati jelentése szerint a következő időjárás várható.

— április 27. —

— Enyhe. — Helyenként csapadék. —

— Debreczen vendégei. Említettük volt, hogy egy értekezlet az ev. ref. püspök, főispán, és polgármester elnöklété alatt elhatározta, hogy a Prot. Irodalmi Társaságot a város vendégéül hívja meg, hogy a szeptemberre kitűzött közgyűlést itt tartsa meg. A meghívót V e c s e y Imre tb. főjegyző tanácsos már elkészítette s K i s s Áron püspök, gr. D é g e n f e l d József főispán S i m o n f f y Imre polgármester aláírásával már el is küldték a társaság elnökéhez, a Pápán lakó Gyurácz Ferencz dunántúli ág. hitv. ev. püspökhöz. A meghívó a következő:

F ő t i s z t e l é t ű é s M é l t ó s á g o s
P ü s p ö k U r !

A magyar protestáns irodalmi társaság kiváló jeles férfiak vezetése alatt, buzgó szorgalmas tagok közreműködése mellett, a magyar hazafiás és a protestáns hitélet ápolása, emelése, a protestáns tudományos egyházi irodalom művelése által megalakulása óta kifejlesztett működésével országiszerte közelismerést s a magyar protestáns világ tiszteletét nagyra becsülését vivta ki magának. Munkálkodása czéltudatos tevékenysége viszhangot kellett, hogy keltsen, különösebben a vezetésünk alatt álló tiszántúli ev. ref. egyházkerület közelebbről pedig az egyházkerület székhelye Debreczen szab. kir. városánál és a debreczeni ev. ref. egyháznál, Debreczen szab. kir. város magyarországnak eme nagy metropolisa, ugy is mint a tiszántúli ev. ref. egyházkerület szék helye méltán díszeskedhetik a falai között folyt oly eseményekkel, a mely események a helyvet hitvallásnak és így ezáltal a protestantizmus magyarországi fejlődésének, történelmének is hivatali mozzanatait képezték. E város talajának minden röge, levegőjének minden atomja, lakosságának lelke, szíve a magyar hazai iránti lelkes szeretettel, más részről a protestantizmus magas eszméivel van telítve. Bizonyára tehát csakis örvendező szívvel az ősi magyar vendég szeretetteljes megnyilatkozásával nyitja meg kapuit, hogy a rokon érzelmeiktől áthatott, az itt közöttünk is oly féltő gondossággal őrzött eszmék szolgálatába szegődött s annak köztisztelőben álló tagjait vendégeül láthassa és fogadhassa.

Méltóságos Püspök Ur! Emé közhangulatnak, közérzetnek vagyunk tolmácsolói akkor, a midőn e czéltől egybegyűlt értekezlet egyhangulag hozott határozatából s megbízatásából van szerencsénk méltóságodat és a méltóságod böles vezetése alatt álló magyar protestáns irodalmi társaságot felkérni és meghívni, hogy a folyó 1899. év szeptember havára kitűzött közgyűléseket Debreczen szab. kir. városában megtartani, — ez alkalommal magukat a tiszántúli ev. ref. egyházkerület, a szab. kir. város és a debreczeni ev. ref. egyház vendégeül tekintsi s a mi elismerésünk, tiszteletünk és nagyrabecsülésünk közvetlen kifejezésére ez által módot nyújtani méltó-

Hazafias üdvözlettel s nagyrabecsülésünk kifejezése mellett maradtunk
Debreczen, 1899. április hó 21-én.

Kiss Áron,
ev. ref. püspök.

Gróf Degenfeld József,

főispán, a tiszántúli
ev. ref. egyházkerület
főgondnoka.

Simonffy Imre.

kir. tanácsos polgármester, a debreczeni
ev. ref. egyház főgondnoka.

— Gyűlés az ev. ref. egyházban. A debreczeni ev. ref. egyház pesbiteriuma 1899. évi április hó 28-ik napján délután 3 órakor az egyház tanácsstermében K i s s Áron püspök, mint lelkeselnök, és S i m o n f f y Imre polgármester, mint főgondnok elnöklété mellett gyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Jelentés arról, hogy az április 3 és 6-án tartott presbyteri gyűlések jegyzőkönyvei április 16-án hitelesítettek. 2. Jelentés néh. Tóth Sámuel presbyter haláláról. 3. Neh. Gyarmathy Lajos halálával a gazdasági bizottságban megüresedett hely betöltése. 4. Nt. esperes ur f. é. 370 sz. körlevelének másolata a május 24-én kezdődő egyházkerületi közgyűlés meghívás tárgyában. 5. Nt. esperes ur f. é. 385. sz. körlevelének másolata a tanítói fizetés kiegészítések és korpótlékok czimén kijutó államsegélyek tárgyában. 6. Nt. esperes ur f. é. 410. sz. körlevelének másolata a f. évi május 2-án Kabán tartandó egyházmegyei egyházi értekezletre való meghívás tárgyában. 7. A tek. városi törvényhatósági bizottsági közgyűlés f. évi 53/4210 sz. határozata a szegényápolóának adandó 5400 frt. évi segély tárgyában. 8. Az ispotályi vegyes bizottság 705/1898 sz. végzése a koldusápolóai pénztár költségvetése tárgyában. 9. Az ispotályi vegyes bizottság f. évi 141 sz. végzése szegények fölvétele tárgyában. 10. A tek. városi tanács f. évi 4911. sz. végzése a Vecsey-féle földművelésügyi hozzárendelt terület étrékének megtérítése tárgyában. 11. A gazdasági bizottság f. évi 200. sz. végzése az adóhátralékok behajtása tárgyában. 12. A gazdasági bizottság f. évi 194. sz. végzése a jelzálog alól való kibocsátási engedélyekért díj szedése tárgyában.

— A Bessenyei szobor leleplezési ünnepélye. Szabolcs megye közönsége megküldte Debreczen városához átiratát, melyben a város képviseltesére kéri fel a Nyiregyházi rendezendő Bessenyei szobor leleplezésének ünnepélye alkalmából. Egyszermind kéri a városi hatóságot a képviseltes módjának és számbeli mérneinek mielőbbi tudósítására, — hogy az elszállásról eleve gondoskodni tudjanak. A szobor leleplezési ünnepély folyó évi május hó 9-én délelőtt 11 órakor lesz az ünnepély megtartva a következő műsorral: 1. Alkalmi ének a nyiregyházi daltársulat részéről. 2. A szobor történetének ismertetése. 3. Ünnepi szónoklat tartja L e f f e r Sámuel főgimnáziumi tanár — 4. Pályanyertes óda írta és szavalja S a j ó Sándor. 5. A megjelent küldöttségek netaláni beszédei. 6. A Bessenyei család nevében beszédet tart B e s s e n y e i S z e l l Farkas kir. táblai tanácselnök. 7. Br. F e l i t z s e h Bertold főispán záró beszéde. 8. Alkalmi ének a nyiregyházi dalárda részéről. A szobor ünnepély után a vármegyei muzeum és könyvtár ünnepélyes megnyitását eszközlik, délután 2 órakor pedig közebed lesz. Este K o m j á t h y János debreczeni színigazgató társulata tart alkalmi dísz előadást, színház után meg a Korona szállodában tartandó közveasorára gyűlnek egybe. Szép ünnepélynek néz így elébe a nyiregyházi közönség, mi kívánjuk, hogy az minél fényesebben sikerüljön, legyen méltó ez ünnepély a nagy férfihoz kinek emlékeztére azt szentelik.

— Gólyák a városban. Pár év előtt ritkaság számba vettük, ha egy-két gólya madár belátogatott a mi városunkba s a veres esőri hosszulábu madár jobb is szeret falukon, ta-

nyákon tartózkodni. egy pár öreg gólya. P a t a y ház régiés s ott építették fel a polyhes magzatokat gótya urikat és kisa a r. kath. plébán egy pár gólya s a s nyörködve nézhették. A harmadik gólya utczán, az emeletes gies kéményén száll sel hirdetik, hogy bi az említett területet bejelentések esökön tak a fészek építés (?) de meleg f ő s z l ágnak — boldogság.

— Ég az ohati

Ohátkocsra menő v sen okáda magából. Oháti erdő felgyula került ilyen szikrák vették észre a vesz a tűz tovább terjed tolni, másrésről a igyekeztek a körünl leg sürgösen értesít területen a fák telje radhatatlan oltási m lehetösen kizűdült t a tűz nagyobb mérv valószínű azonban, térítési pert indit igazdatósága ellen.

— A 48 erekly

által megvételre aj ügye ismét elhalas volt tűze a jog és nek napi rendjére, erdemleges tárgyal sőbbi ülésre halas

— Szent-Anna

házy-féle szent ann Teleki utca 2166 nosai a Nyiri testv ajánlták a városna jog- s pénzügyi ajánlatot vélemény kettős értéke van dos a sarkon levő ez az egyik érdek szempontból felett kült Szent-Anna u vező alkalmul mu vételével már mos vezetett utczabövíes jog- s pénzügyi kisajátítási pénzt javasolja is a kin

— Kézre ke

mar róla, hogy k aki részegen fekü pénzét. Tulajdonk de mert ruházatér totta a pénzt, há került a szerencs személyében és b hezedő vád alapos nyira ellene szóln tal sem adhat sok soráo ki fog derü

— Szakértő

vaszi országos na czója képen, hog belí jöhírnévü c sátorából 27 pár tuk, hogy a ren tetteseknek, a ki nak, V a r k o l y fogadja ezt a hírt különböző helyel

nyákon tartózkodni. Negyedik éve azonban egy pár öreg gólya madár a Kossuth utczai P a t a y ház régiés kéményén ütött tanyát s ott építették fel a fészket. Itt költék ki a pelyhes magzatokat s ott tanították repülni a gólya urfikát és kisasszonyokat. Két év előtt a r. kath. plébánia épületét tisztelte meg egy pár gólya s a szent-anna utczaiak is gyönyörködve nézhették a gólya pár családi-idiljét. A harmadik gólya pár szintén a Sz. Anna-utczán, az emeletes Z i v u s k a féle régiés kéményén szállott meg s erős kelepelésel hirdetik, hogy birtokbaszándékoznak venni az említett területet sőt ma minden további bejelentések esőköns mellőzésével hozzá fogtak a fészkek építéshez — s idostova a puha (?) de meleg fészkek ből kerepelik ki a világnak — boldogságaikat.

— **Ég az oháti erdő.** A Tisza-Csoge felől Ohátkócsra menő vonat mozdonya oly hevesen okáta magából a tüzsikrákat, hogy az Oháti erdő felgyuladt a száraz levelek közé került ilyen szikráktól. Az erdőőrök később vették észre a veszedelmet s míg egyrészt a tűz tovább terjedését igyekeztek meggátolni, másrészt a debreczeni rendőrséget igyekeztek a körülményekhez képest lehetőleg sürgősen értesíteni. Több mint másfélhold területen a fák teljesen leégtek s az örök fadaradatlan oltási munkálatainak s a már meg lehetőségen kizűdült talajnak köszönhető, hogy a tűz nagyobb mérvet nem ölthetett. Így is valószínű azonban, hogy Debreczen város kártérítési pert indít a magyar állam vasutak igazgatósága ellen.

— **A 48 erekye muzeum.** A Kreith gróf által megvételre ajánlt 48 as erekye muzeum ügye ismét elhalasztott. Tegnap ugyan ki volt tűzve a jog és pénzügyi bizottság ülésének napi rendjére, de a kérdést nem vették érdemleges tárgyalás alá, — hanem egy későbbi ülésre halasztották.

— **Szent-Anna-utcza kiszélesítés.** Az Ujházy-féle szent-anna utcza 10 számú (régii Teleki utcza 2166 sz.) házat jelenlegi tulajdonosai a Nyiri testvérek 14,000 forintért felajánlták a városnak megvételre. A tanács a jog- és pénzügyi bizottságnak adta ki az ajánlatot véleményezés végett. — A fteleknek kettős értéke van a városra nézve. Szomszédos a sarkon levő Harmiczados épülettel — ez az egyik érdek. Másfelől pedig közforgalmi szempontból felette kívánatos az elején elszűkült Szent-Anna utczaának kiszélesítése s kedvező alkalmul mutatkozik a 10. sz. ház megvételével már most kezdő lépést tenni a tervezett utcza bővítés keresztül viteléhez. — A jog- s pénzügyi bizottság a szépítési és kisajátítási pénztár terhére 13,000 forintért javasolja is a kínált ház megszerzését.

— **Kézre került fosztogató.** Szóltunk már róla, hogy B o l d i z s á r Józsefnek, aki részegen feküdt a vásár téren ellopták a pénzét. Tulajdonképpen a csizmáját lopák el de mert ruházatának ezen alkatelemében tartotta a pénzét, hát az is elveszett. Ma megkerült a szerencsés tolvaj M o l n á r István személyében és bár erősen tagadja a reá nehezítő vád alaposágát, a körülmények annyira ellene szólnak, hogy a legjobb indulattal sem adhat sok hitelt szavának. A vallatás sorá ki fog derülni a titok.

— **Szakértő tolvajok.** Jelentettük a tavaszi országos nagy vásár egyetlen szenzációja képen, hogy V a r k o l y József helybeli jóhírnevű csizmadia mester vásártéri sátorából 27 pár csizmát elloptak. Azt is írtuk, hogy a rendőrség nyomában van a tetteseknek, a kik t. füredi özigányok volnának. V a r k o l y József nagyon kérkedve fogadja ezt a hírt, mert szerinte a sátorban különböző helyeken lévő 100 pár csizma

közzül ép a legkitűnőbb 27 párt választotta ki a bátor tolvaj. Tudvalevő dolog, hogy V a r k o l y József szállítja a rendőrség, a város és vármegyei hajduk számára a csizmákat a mi elég nagy szó, tekintettel politikai érületére. Egyébiránt N a g y Pál főiskolánk néhai fizika tanára, ki szintén a V a r k o l y-féle csizmákat viselte kinyilvánította, hogy a Varkoly csizmáit s z e g y e n l i az ember hordani, mert rettenetes sokáig tartanak.

— **Lopott egyházi edény.** Ma délbén F o g e l Gyula órászületébe egy suhancz állított be egy e z ü s t t á n y é r t ajánlott megvételre. — Az üzleti segéd felismerte, hogy a tányér templomi tárgy és arra a kérdésre hogy honnan került hozzá az a fiatal ember azt mondta, hogy Váradról jövet a Szepes S ó s t ó k ö r n y é k é n t a l á l t a A segéd azonban rendőrt hivatott s a gyanus alakot a központi rendőrséghez felkísírték. Itt megmozdították és még több értékes tárgyakat is megtaláltak nála. A vallatás és vizsgálat megindult s valószínűnek látszik, hogy e fogással a nagy port felvert s z a t m á r i t e m p l o m r a b l á s t i t k á r ó l h u l l e a l e p e l .

— **Óriási tűzvész.** Leirhatatlan tüzi veszedelem történt csalóköz egyik szép nagy magyar községében Gután, Komárom megyében — mint egy 8000 lélekkel bíró község teljesen a lángok martalékává lett. Még nem tudni biztosan azoknak számát kik a lángok közt lettek halálukat. Egymásután húzzák ki a romná égett gerendák alól a megszenesedett holttesteket. szülők, gyermekeiket, gyermekek pedig édes szülei nevért kiáltják kétségbeesetten. A tűz éjjel ütött ki, s az óriási szélvész csak szította és segítette a rombolás iszonyatos munkáját, ezekre megy a kár melyet a veszedelem okozott s a szép magyar község gazdag lakosai teljesen tönkre és iszonyatos inségbe jutottak.

— **Hamisítások alkonya.** Elmúltak a hamisítások aranjuzei szép napjai . . . Nem lehet már semmit sem hamisítani! A borhamisítók üldözésével agyonütöttek azokat is akik jó bort mérnek, a vajat hamisítva csak ugy szabad eladni, ha rajta áll e név: margarín. Olykor a rendőr keresi fel a kofákat hogy nem árulnak e hamis élelmiszereket. — Szóval nincs többé hamisítás. Azt hittük már, hogy a hamis mosolyok, a hamis fogak és a hamis haj üldözésére kerül most a sor, az erélyes Darányi miniser azonban kifundálta, hogy van még más dolog is, amit hamisítani szoktak és aminek felügyelete az ő hatáskörébe tartozik Ezek a mezőgazdasági vetőmagvak, amelyekkel éppen ugy nem szabad a t. publikomott becsapni mint a hamis borral. Rendelet érkezett a hatóságokhoz, hogy a rozs, preparált vetőmagvak forgalomba hozásával üldözzék. Erről van már törvény, mely eddig a lomtárban feküdt. Az eljárás ha sonlatos ahhoz, melyet a borhamisításoknál kell követni. A minták az orsz. magvizsgáló intézetbe küldendők.

— **Gyász.** Néhai Moró Ferdinándné szül. Gajzágó Paulina asszony folyó hó 26-án életének 37 ik, boldog házasságának 20-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. A halott hült tetemei folyó hó 27-én délután 4 órákor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint a róm. kath. temetőbe örök nyugalomra tetetni.

x **Egyedüli biztos gyógyszer** a esuz és köszvénynek a híres Zoltán fele Johnsen kenőcs, mely már néhány napi használat után a legmakaacsabb esuz és köszvényes bántalmakat is meggyógyítja. Kapható üvegenként 1 frtért az egyedüli készítőnél, Zoltán [Bela udvari-szállító gyógyszerárában Budapestben.

— **A sorozás vége.** Ma a bucsujárás, melyet aggódó édes anyák és apák rendeztek a Pavillon laktanyához, midőn szorongó szívvel, rettegve várták gyermekök sorsát, mely fölött

komoly képü tiszt urak határoznak oda benn kimondván, hogy: Tauglich! vagy pedig: Der zeit schwach, untanglich ma végett ért, ma volt a sorozás utolsó napja, melyen 21 had teles ifju lett be sorozva katonának. Örömmel említjük meg hogy az arány jóval felül haladta az előző éveket, mert míg eddig 200 körüli volt azok száma kik besoroztattak az az idei sorozáson 236-ra emelkedett a létszám bizonyosságául annak, hogy közegészségi viszonyunk is kedvezőbbek, mint az előző években Sorozás alá lett bocsátva mintegy 700 ifju a melyből minden harmadik katona lett.

— **A Dégenfeldtér vasbódái.** A tanács elhatározta annak idején, hogy a Dégenfeldtér aszfalttal fogja beburkolni és rendezi egy kissé ezt az elárúsító helyet a hol a legkorszerűbb élelmi és egyéb czikkek vannak össze halmozva s tisztán alig tartható téglakövezeten állanak a változatos alaku deszkasátrak. Az aszfaltozás megkezdése még késik; talán helyes is, hogy még hozzá nem fogtak. Mert ezzel egyidejűleg aligha könnyebben keresztül vihető nem lesz a mérnöki hivatal egy másik egészséges terve, amely szerint a város a Dégenfeldtérén maga állítana fel csinos, egyforma vasszerkezetű árusátrakat. Egy-egy tízes sátor csoport 1900 frtba, egy sátor tehát 190 frt kerülne. A város némi kedvezmények kel engedné át a bérlőknek ezeket a sátrakat amelyek könnyen tisztán tarthatók és igen czélszerű berendezésűek — Ez irányban már közelebb javaslat megy a tanács elé.

x **A tilinkó tudvalevőleg** egyike a legkedveltebb magyar hangszereknek. E hangszeren — mely bájos hangjával minden fogékony kedélyre kedvesen hat — most az is eljátszhatja kedvelt nótáit, ki e hangszerrel még sohasem kezelte. Megjelent ugyanis a magyar tilinkóiskola Sternbgrg Armin és testvére es, és kir. udvari szállítók kiadásában. Ez iskola mely egyszersmind 65 legszebb magyar s más tetszés szerinti darab gyűjteménye, oly könnyű modorban van szerkesztve, hogy feleslegessé tesz minden további magyarázatot s a tilinkó játszást általa könnyű szerrel lehet alaposággal elsajátítani. A kiváló mű ára netto 1 frt 50 kr.

Színház.

A dolovai nábob leánya.

Herczeg Ferencz darabja elég szép számú közönséget vonzott a színházba.

A szerep osztásnál egy kis változás történt amennyiben Domaházy né szerepét Kiss Irén helyett Komjáthy né vette át. Jó b Vilma szerepét Fáy Flóra játszotta meg tisztelőinek — tüntető lelkesedése s közönség tetszése mellett. Kapott virágállványt és sok tapsot, mely nem egyszer szállította a függöny elé. A férfiak közül Tóth Elek, Tanya és Rubos érdemelnek említést, jó volt Fenyéri is.

* **Darab változások.** A mára hirdetett Koldusdiák, Leopold Francziska be tetsége miatt elmaradt s helyette a K é k a s s z o n y operette kerül színre melyben Pierre halász szerepét Környei Béla játsza — a többi szereplők a régiiek maradnak. Pénteken ugyancsak Leopold betegsége miatt a k i s a l a m u s z i kerül színre.

* **Hírek a színházról.** Szombaton ha Prielle Kornélia egészségi állapota engedi a „Marcell“-ben bucsuzik Debreczen közönségétől, ha pedig még gyöngékedése nem engedné meg a fellépést, jövő szerdán lép fel utoljára. Ez esetben szombaton az „Estély“ és „Don Caesar de Basan“ kerül színre. A jövő héten két vagy három estén vendégszerepel Wein Margit asszony, a budapesti operaház primadonnája Traviato, Cremonai hegedűs és Huayadi László operákbsn. A „Boland“ új regényes operett vasárnap kerül először előadásra.

Pisszegés és füttyölés.

Szabad-e a színházban pisszegni? Ez a kérdés nem olyan új, mint hinnők.

Attól az időtől fogva, mióta csak színészek színpadon játszanak, divatos a tetszés és nem-tetszés hangos nyilvánítása. És minél jobb izlésre tett szert valamely nép a drámai termékek megbírálásában, annál hangosabban adott kifejezést irántuk való érzelmeinek.

Az athéniiek sokszor nem elégedtek meg azzal, hogy érzelmeiknek pisszegés vagy fütty által adjanak kifejezést.

Aeschylot, a kit egyes darabjai miatt az a gyanu terhelte, hogy a miniszteriumok titkait akarja leplezni: meg akarta kövezni a derék athéni hallgatóság, úgy, hogy Aeschylotnak Bacchus oltárára kellett menekülnie a kemény kritikák elől.

Ugyanígy járt Euripides Bellerophon című darabjával.

Így hát a pisszegést mint az istenek jótéteményét fogták föl az athéni színészek, mert a megkövezéssel szemben a pisszegés bizony jótétemény.

Rómában a tetszés és nem tetszés nyilvánítását a színészek vagy a darab egyenesen provokálták. Tudvalevőleg minden római komédia végén egyik színész a közönséghez fordult és tetszését kérte.

— Tapsoljatok ősi szokás szerint! — így szólt az utolsó vers Plantus egyik vígjátékában már a Scipiók korában.

A helyeslésnek igen sajátos formái voltak: a közönség utánozta a méhek zümmögését, az eső zaját, mikor a tetőkre esik vagy bizonyos készülékeket hozott mozgásba, a melyek aztán rettenetes lármát csaptak.

Horácius azt mondta, hogy az ember mintha a tenger viharzását hallaná.

Persze a fütty sem hiányzott ebből a koncertből. És az ilyesmi sokszor a legcsékélyebb okból kitört, pl. ha a színész nem kellően hangsúlyozott valamely szót.

Eleinte a hatóságok nem elegyedtek bele a tetszés, vagy helytelenítés nyilvánításába és Augustus császár egy Pylades nevű színészt száműzött azért, mivel egyik füttyölő nézőre ujjal mutatott rá.

Franciaországban hasonló jelenségek mutatkoztak a színházak megnyitásának idején.

Párisban aztán épp úgy kifejlődött a pisszegés, füttyölés, kövezés, lármázás, mint a rómaiaknál.

Az első kifüttyült darab a Corneille Tamásé volt 1686-ban.

A XVIII. században nemcsak rossz szerzőket füttyültek ki, de még Voltairt is. A XIX. században Talmát is többször pisszegés érte.

A színházban való füttyölés magyarázata nem nehéz.

Ha egyesek pisszegnek, ez azért történik, mivel mások tapsolnak. A publikumnak jogában áll nézetét érvényesíteni. Megtapsolhatja azt is, a mit ki kellene pisszegnie és fordítva.

Egyik kiváló modern dramatikusan ropantul felingerült azon, hogy »egy fél tuczt idióta« tönkretelheti a darab sikerét. Tévedett. A publikum nem oly buta, mint a bukott drámaírók hiszik. Megvan a maga érzelme a jó és szép iránt. Lehet, hogy téved. De nem téved gyakran a sajtó is?

egyesek azt hiszik, hogy a pisszegés rendkívüli udvariatlanság jele.

Nem mindig áll ez. Kevéssel a francia forradalom előtt adtak a Trianonban egy »A király és a bérlo« című darabot, a melyben Mária Antoinette személyesítője igen rosszul játszott.

Egyszerre csak — így beszéltek Fleury színész memoárjai — éles fütty szelte keresztül a levegőt. A fütty abból a páholyból indult ki, a hol XVI. Lajos ült.

Lehet több udvariasságot kívánni a közönségtől, mint a mennyit Franciaország királya mutatott felséges nevével szemben?

Arról is szó volt már, hogy rendőrileg fogják eltüntetni a pisszegést és a füttyöt — Hiába. Akkor is lesznek drámai bukások, csendes bukások.

A közönség még azért is dühös lesz, mert nem tetszésének nem adhatott kifejezést.

Irodalom.

Az Olcsó Könyvtár új füzetei. A Gyulai Pál szerkesztette kitűnő vállalat ismét gazdag sorozattal gyarapítja a népszerűségét. Az 1082—1089 sz. Oecioni Onorato kiváló olasz tudós munkáját közli a Latin irodalom történetét, mely népszerű ismertetése a klasszikus latin litteraturának. A könyv kitűnő szolgálatot fog tenni az iskolának és a nagy közönségnek egyaránt. Az 1090—1101. sz. Hradý Tamás Otthon a szülőföldön című regénye, az angol regényirodalom egyik legszebb alkotása. Csupa erő, csupa szín, hangulat. Dumas Keane-je (1102—1103 sz.) minden nagy színész műsorában szerepel, a francziák legkiválóbb modern színműveinek pálcájáig ekkor eddig könyvalakban meg nem jelent munkája. A magyar társas élet kedves világába vezet Berczik Árpád vígjátéka Mai divat. (1104—1105. sz.) mely annak idején a Nemzeti színház pályadíjat nyerte el. Csiky Kálmán a nagy magyar törvényalkotót méltatja Verbőczy István és Hármaskönyve (1106. sz.) című kitűnő tanulmányában. Margalic Ede a délszláv népköltészet érdekes áttűltője a Krájevics Márkó ról szóló XIV és XV. századi népballadákat fordította le (1107—1110. sz.) igen sikerülten. A következő kettős szám (1111—1113.) az új német színmű irodalom egyik népszerű alkotását mutatja be Halbe Földanya című drámáját, míg a sorozat utolsó darabja (1114—1115. sz.) Pálffy Albert egy érdekes novellája A 63 sz. l—gy. p. című különös ezimel. Az Olcsó Könyvtár egyes száma 10 krajczáronként külön is megszerezhető a kiadó Franklin-Társulatnál és minden hazai könyvkereskedésben.

CSARNOK.

DALOK.

Azt átmodtam holtan feküdtél
 Sötét, gyászos ravatalon
 Előtted térdelt gyermeked, nőd,
 Mint két testté vált fájdalom.

Én egy elrejtett zugban álltam
 És néztem két lezárt szemed!
 S úgy irigyeltem azt a kettőt:
 A nőt és a gyermeked.

Ottan feküdtél lehunyt szemekkel
 Ottan feküdtél a gyászpadon!
 Előtted álltam s halkán susogtam!
 Ne hagyd, ne hagyd el, én anygalm!

Mi lesz belőlem ha sirba zárják
 Egyetlen kincsem: a lelkeidet?

S mi lesz belőled ha nem ölelhetsz,
 Ha nem csókolhatsz már engemet?

Jöjj vissza, jöjj, én mindent megbocsátok.
 S tehozzád meglásd újra jó lesznek
 Örömben, buban osztozom tevéled.
 S eltítolom ha néha szenvedek!

Jöjj vissza jöjj, tied lesz újra lelkem
 S minden mi benne jó van és nemes!
 Taposs el, ölj meg, mint mártírt egyszer!
 Gyilkolj meg újra, csak szeress, szeress!

Álom volt csak rémes álom!
 Nem vagy te még ravatalon
 Itt látlak még, itt előttem
 Mosolyogva fiatalon!

Arczodon az élet pirja,
 Szemedben az élet fénye,
 Te vagy most is az én lelkem
 Büne, gyásza, üdrössége!

Erdős Renée.

Egérke.

Irta: Langenton Hélén.

(Folyt. és vége.)

Szerényen és egyszerűen beszélt, mint ahogy ezt szokta. Harry hallgatott, nem akarta elárulni, hogy mennyire izgatott.

Miatta, ki őt oly kíméletlenül elhagyta, a leány lemondott nyári üdüléséről, melyre pedig oly nagy szüksége van; hogy őt ápolhassa, lemond minden élvezetről.

Mivel érdemelte meg ezt a hűséget és szerelmet?

— Egérke! — így szólt és magához vonta a leányt. — Egérke nagyod köszönöm neked. Jer, csókolj meg!

Egérke megcsókolta; arca égett, szeméi felragyogtak s most évekkel látszott fiatalabbnak.

Most már aztán a beteg nem találta a szenvedését oly súlyosnak. Egérke önfeláldozóan ápolta, úgy, hogy az ápolóra alig volt szükség, ez pedig nagyon szívesen fogadta a segítséget.

Az orvos is nagyon örült az ügyes, gyors segítségnek. Harry menyasszonyként mutatta be a fiatal leányt és ha az öreg ur gondolt is egyet-mást, a mikor a szerényke leánykát s az elkényeztetett, elegáns fiatal embert látta, de azért elfogadta ezt is és szertarteméltóan bánt Egérkével.

Egérke szégyelte magát Harry hazugsága miatt, de bensőjében mégis boldog volt. Elérkezett az utolsó est, mely után elmegy a kórházból. A törés egészen meggyógyult, csak még egy kissé kimélni kellett a lábát.

Egérke szomoruan ült Harry oldala mellett, fogta betege kezét és egyre küzdött a könyveivel.

Határozottan megtagadta, hogy Harryt a lakásán is fölkeresse és ha becsületes akart lenni, csak helyeselhetette Egérke okait. Sőt még imponált is neki ez a leányka.

Csakhogy szomorú volt. A válasz jobban fájt neki, mint a hogy valaha hitte volna. Most érezte először, hogy a szív mégis csak érzékeny alkatrés. Annnyira megszokta ezt a kis pajtlását; senki sem értett úgy hozzá, mint ő, hogy még a a szeméről is leolvassa a gondolatait.

Nagyon hiányzik majd neki. De miért? Nem szabad-e? Tartozik-e valakinek magyarázattal? Miért kell elválnia attól, ki nélkülözhetetlenné vált ránézve, ki jobban szeretette, mint az édesanyján kívül bárki is.

— Egérke, — így szólt s a hangja nagygyop gyöngéd volt, — Egérke, én nem eresztetek el többet, légy igazán az, a kinek neveztelek: a menyasszonyom s nemsokára a kis feleségem.

— Harry! — hangzott ujjongva. — Aztán Egérke a kezeibe temette arcát és zokogott.

A fájdalmat el tudta viselni, az örömevel nem bírt.

Harry megsimog
 — Akarod?
 Egérke ránézett
 melyet Harry nem t
 Majd nehezen

szólt:
 — Köszönöm.
 A dolog be vo
 Egy pillanatig
 köszönetet kellene
 sok időt adott neki
 A rendesnél ki
 vezásra.

Harry nem tar
 az egymáséi, a válá
 — Viszontlátás
 Egérke a fejév
 Milyen különö
 és mint támolyog
 ittas . . .

— Egérke! —
 Egérke nem fe
 sza, mind a kettő t
 kinn leborult az ajt
 küszöböt, melyen E
 séges ember fog ke
 elhagyta a komor E

Harry másnap
 ban várta őt. De ne
 Most, hogy újra egy
 életkedvvel s körny
 nem is nélkülözte
 tán ebédre elkocsiz
 fölgöygyulását akar
 arról is megfedeke
 üzenetet hagyjon a

A mikor késő
 talált az éjjeli szel
 talán? Itt volt? Ho
 teljesen megfedeke
 Kellemetlen é
 velet felbontotta.

»Szeretel
 Sohasem lá
 keress, úgy sem
 nagylelkűségedet
 el, mert sokkal
 szerencsétlenné
 illünk mi egymá
 mat okozna nek
 jövő megmutatja
 veled, nemsokár

A levél kíselt
 bánult, majd hossz
 gígsimitotta homlo
 let és így szólt:
 — Mennyire

Kö

Budapest

— Weisz József oda

Készár

Máj. buza
 Okt. rozs
 Okt. buza
 Októberi zab
 Majusi tenger
 Julius tenger
 aug.—szep. t

Budapesti ser

városi petróleum-r
 rosi sertéskonzum
 Készlet 240 drb.
 lelhajítás 1625 da
 fogyasztásra 1328
 maradt 297 darab
 klgr. sulyban 44
 sulyban 45—47 k
 —48 krig. Öreg n
 37—40 krig. A vá
 Kőbányai ser
 srendü: Öreg n
 felüli 96—46½ k

Harry megsimogatta göndőrfürtös fejét.
— Akarod?

Egérke ránézett; rejtélyes tekintet volt, melyet Harry nem tudott megérteni.

Majd nehezen és fátyolozott hangon szólt:

— Köszönöm.

A dolog be volt fejezve.

Egy pillanatig Harry úgy érezte, mintha köszönetet kellene mondania, de Egérke nem sok időt adott neki a gondolkodásra.

A rendesnél korábban készült a távozásra.

Harry nem tartóztatta; most hogy már az egymáséi, a válás nem volt nehéz.

— Viszontlátásra holnap Egérke!

Egérke a fejével bólintott.

Milyen különös módon hidegek a kezei és mint támoanyag az ajtó felé, mint egy ittas...

— Egérke! — szólt Harry csodálkozva.

Egérke nem felelt, nem is fordult vissza, mind a kettő túlhaladná az erejét. Odakinn leborult az ajtó előtt és megcsókolta a küszöböt, melyen Harry holnap mint egészséges ember fog keresztül haladni. Azután elhagyta a komor házat.

Harry másnap már az elegáns lakásában várta őt. De nem volt épen türelmetlen. Most, hogy újra egészséges volt, megtelt új életkedvvel s környezve ennyi fényűzéstől, nem is nélkülözte valami nagyon. Mikor aztán ebédre elkocsizott egy barátjához, hol fülgyógyulását akarták megünnepelni, még arról is megelégedkezett, hogy a cselédségnél üzenetet hagyjon a leány számára.

A mikor késő este hazajött, egy levelet talált az éjjeli szekrényén. Egérkétől való talán? Itt volt? Hogy is esett, hogy erről teljesen megelégedkezett?

Kellemetlen érzése volt, a mikor a levelet felbontotta.

»Szeretett Harrym!

Sohasem látjuk többé egymást; ne keress, úgy sem találád meg. Köszönöm nagylelkűségedet, de sohasem fogadnám el, mert sokkal jobban szeretlek, semhogy szerencsélenné akarnálak tenni. Nem illünk mi egymáshoz. Ha ez a levél fájdalmat okozna neked, úgy bocsáss meg. A jövő megmutatja, hogy igazam volt. Isten veled, nemsokára egészen elfelejted majd Egérkédet.»

A levél kisset Harry kezeiből, maga elé bámult, majd hosszas elmerültség után végigsimította homlokát, újra átolvasta a levelet és így szólt:

— Mennyire ismer!...

Yvette.

Közgazdaság.

Budapesti gabonátörzsede.

— Weisz József budapesti terménybizományi cég jelentése.—

Debreczen, április 27.

Készáru 5—10 magasabb

Máj. buza	870—72.
Okt. rozs	6.67—69.
Okt. buza	8.21—22.
Októberi zab	5.52—53.
Majusi tengeri 1899	4.40—42.
Julius tengeri	—
aug.—szep. tengeri	—

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál levő székes fővárosi sertéskonzumvásár árjegyzése ápril 23-án Készlet 240 drb. Érkezett 1385 drb össze lehajtás 1625 darab, eladatlannul — visszamaradt 297 darab. — Napi árak: 120 — 180 klgr. sulyban 44 — 46 krig. 220 — 280 klgr. sulyban 45—47 krig, 320—380 kg. sulyban 46—48 krig. Óreg nehéz 46—47 krig. Malacok 37—40 krig. A vásár hangulata élénk volt.

Kőbányai sertés piac. április 26. Magyar sörrendű: Óreg nehéz (páronkint 400 kgron felüli 96—46½ kr. Közép (páronkint 300—049

klg. sulyban) 46½—47 kr. Fialat nehéz (páonkint 320 kilogramma felüli sulyban) 49—49½ krig. Fialat közép (páonkint 251—320 klgr.) 48½—49 krig. Fialat könnyű (páonkint 250 klgrig terjedő sulyba. 48—49 kr. Szerbia7 Nehéz (páonkint 260 kg. felüli sulyban) .k ½—48 kraiszárig.8 tíj dazotz. 240—2642 kilogramm — sulfebuárlg/év99 krajczárig. Könnyű (páonkinak) kilont gr.-erjedőá sulyban) 45—46 krajczán

Buza. Tiszavidéki. 100 mm. 80 k. 9.15 k10t 100 mm. 80 k. 9.10 forinton, 100 mm. 80 k. 9.10 forinton, 100 mm 79.5 k. 9.10 forinton, 100 mm. 81 k. 8 forint 80 krajczáron. 150 métermézsza 80 k, 9 forint 15 krajczáron 080 mm. 79.5 k. 9.15 frton, 100 mm, 78 kig: 15 forinton, 100 mm. 77 k, 6.15 forinton, 9.10 mm 80 k. 9.30 forinton, 150 mm, 80 k. 9.10 forinton, 100 mm 79.5 k. 9 forint 20 kraiszáron, 100 mm, 79.5 k. 9 forint 15 krajczáron vegyes, 400 mm 79 k. 9.12 és fél krajczáron vegyes, 100 mm 80 b 9.25 forinton vegyes 2500 mm. 78,5 k 8 90 forinton. 500 mm. 76,5 k, 8,40 foaton, mind három hó apra:

Pestvidéki, 300 mm. 80. k.6 10 fotinton sárgra, 150 mm. 80 k, 9 forint 10 kron sárgra 100 mm, 80 k. 9.20 forinton 100 mm 79.3 k 9.20 frton, 100 mm 80 k: 9.30 forinton 100 mm, 79 k, 9,3 0 forinton. 200 mm, 80 20 860 frton sárgra, 100 mm. 77.5 k. 8 forint k. kron sárgra, 100 mm, 79.5 k. 9 forint 10 kron sárgra, 200 mm. 81.5 k, 9.25 forinton 100 mm, 80 k. 9.25 forinton, 100 mm. 79 k 885 forinton vegyes. 100 mm. 79.5 k. 8,90 Sorinton 300 mm. 77,5 k, 8,90 forinton 100 mm, 77 k. 8,90 forinton, 100 mm. 78 k 9,— forinton sárgra, 200 mm, 78 k. 8 90 forinton. 100 mm. 78,5 k, 8,70 forinton 300 mm, 77 k. 8,90 forinton, 100 mm, 79 k: 8,90 forinton 200 mm, 78,7 k, 8,90 forinton, 100 mm, 78 k 890 forinton 100 mm, 86,8 k. 8,90 forintos mind, három hónapra.

Bánsági. 100 mm, 79 k. 9,10 forintos m. 8 m 77 k. 8,60 frton vegyes, 200 mm, 0 k74060 forinton vegyes mind három hónapra Tengeri az egyedüli szilárd ezikk. A hideg időjárás folytán jobb az érdeklődés s hibone 460 frtot, budapesti paritásra 4.45—4.58 frtig fizetnek Nagybaeskereken 200 mm.-ért 4—frton fizettek prompt szállításra.

Dunavid. 400 mm. 74 k, 9 forint 70 kraj oca hntárom hónapra

Bácskai. 100 mm. 76 k. 10 forint 20 krajczáron, 100 mm. 72 k, 9 forint 55 kron mind három hónapra.

Zene-estélyek.

Az „Arany-bika“ kávéházban hetenkint kétszer zene-estély tartatik: Hétfőn Rácz Károly, Szerdán Magyar Testvérek

A „Központi kávéházban“ naponta felváltva Rácz Károly és Magyar Testvérek zenekara játszanak.

Az „Angol Királyné“ kávéházában Kedden este Magyar Testvérek. Csütörtök és Péntek este Rácz Károly. Vasárnap felváltva Rácz és Magyar-Testvérek tartanak zene-estélyt.

A „Magyar- király“ kávéházban Kedden és Csütörtökön felváltva Rácz Károly és Kiss Béla zenekara tart zene-estélyt. Szombaton este a helybeli 39-ik gyalogezred zenekara játszik.

Szerkesztői üzenetek.

K. K. Urnak H.Szoboszló. Uram ön így versel:

Tele van a buzatarló virággal,
Tele van a szívem is bubánattal
Bánja is azt az a világ ez a lány
Hogy a szívem szeretni tud igazán.

Czudar világ néz a szegény szívemre
Ne hasítsd kotté, ha nem jött el ideje
Ugy is tudod megreped a magától
Attól a sok attól a nagy bánattól.

Hát azt hiszi, hogy a mi szívünk nem reped meg, ha ilyen jó verset olvasunk, attól a fájdalomtól, hogy ön még mindig szabad lábon van. De hát édes uram, mondja csak mi közve van a buzatarló virágnak a szive bubánatához, várjon legalább addig, míg learatják a buzát és lesz tarló, akkorra talán elmulik a bubánatja is.

G. L. urnak. Helyben. Szerkesztőségünkben sziveskedjen felkeresni bannünket, bármely nap 8—3-ig szivesen látjuk.

Kövessy D. urnak. Helyben. Legnagyobb sajnálatunkra „Titokszerű“ című balladáját nem közölhetjük le, küldje be az „Á l l a t v i l á g“ tekintetes szerkesztőségéhez, — ott talán a csoda b o g a r a k között lefogják adni.

M. S. Helyben. Hogy a nagy haj minek a jele hát egyszerűen annak, hogy az illetőnek nincs pénze, hogy lenyirathassa.

Több levélre holnap.

Cs. es kir. udvari szállító.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy

butorraktáramat

megnagyobbítottam és a mai naptól kezdve

Szikszay-ház,

a főtrafikkal szemben

helyeztem át, hol úgy, mint eddig, ezentul is üzletemet a legszolidabb alapon fogom tovább folytatni. Az eddigi irántam tanusított pártfogásáért köszönetet mondva kérem a n. é. érdemű közönséget, hogy bizalmával továbbra is megszeren cséltetni méltóztassék.

teljes tisztelettel

Killer Ede.

4883. szám

1899.

Hirdetmény.

A vármegyeháza alatt lévő, ez ideig Wertheimer Katalin divatárusnő által bérelt bolt helyiség a folyó évi Május hó első napjától kezdődő

6 évi időtartamra haszobérbe kiadó.

Debreczen 1899. Április hó 25.

RASÓ GYULA,
kir. tanácsos alispán.

KÖSZEGEN DR. DREISZKER JÓZSEF vizgyógyintézete

Május 1-től nyitva.

Rendsze.; Prsnitz és Kneipp.

Gondos orvosi felügyelet, kitünő ellátás. Igen jutányos ár. Az intézet minden kívánalmának megfelelően be van rendezve. Legszebb gyógyeredmények felmutathatók.

Prospektus kívánatra ingyen küldetik.

Pályázati hirdetés.

A debreczeni mester-utcai óvónői állásra, mely állás évi 500 frt készpénz fizetés, természetbeni lakás és 12 km. tűzi fa javadalmazással van összekötve, — ezennel nyilvános pályázat hirdetik.

Ennél fogva felhivatnak mind azon törvényesképesítéssel bíró óvónők, kik az állást elnyerni óhajtják, hogy képesítő oklevéllel s eddigi működésüket igazoló okmányaikkal kellőleg felszerelt kérvényüket f. évi május hó 20-ig alatt írott községi iskolaszéki elnökhöz annyival inkább adják be, mert az elkésve beérkező kérvények figyelmen kívül hagyatnak.

A megválasztott óvónő állását f. évi Szeptember 1-én elfoglalni köteles.

Megjegyeztetik, — hogy a megválasztandó óvónőt az iskolaszéknek jogában lesz a városban levő más óvodába, ha a közszolgálat úgy kívánja — át helyezni.

Debreczen 1899. Április hó 22-én.

Simonffy Imre,

királyi tanácsos polgármester
községi iskolaszéki elnök.

a m. k. szab. osztálysorsjáték főelárusító helye.

Nálunk nyerték a II. sorsjáték

200.000 koronás és **600.000** koronás
főnyereményeit.

A most lefolyt sorsjátékban is számos nagyobb nyereményt fizettünk ki.

A IV. sorsjáték sorsjegyei már kaphatók.

Első huzás f. évi május 18. és 19-én.

A sorsjegyek arai:

Az első huzásra :		Mind a hat huzásra .	
Egész sorsjegy	6 frt — kr.	Egész sorsjegy	60 frt
Fel „	3 „ — „	Fel „	40 „
Negyed „	1 „ 50 „	Negyed „	20 „
Nyolczad „	— „ 75 „	Nyolczad „	10 „

Megrendelések mielőbb intézendők !

MERCUR bank és váltóüzlet r.-t.
Budapest, V., Dorottya-utca 12. sz.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF,
GOLDZSIHER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

Mintegy 2500 szövegképpel, 500 műmelléklettel, 60 színes mülappal
50 történeti térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven. Tervében, czéljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás.

A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez.

Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolatok lesznek. Képes mellékletei, történeti térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historiai muzeumot nyújtanak az előfizetőnek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy europai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műrekekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értékét adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik.

Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltségének tanítója barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen.

A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bízalommal ajánlja, tehát nagy magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénytársaság.

Megjelenik tizenkét kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára rendkívül diszes félbörkötésben, bőrháttal és vászontáblával

8 frt.

Minden negy-hóban egy-egy kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet semmikép sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog közrebocsáttatni.

Egy-egy füzet ára 30 kr.

A füzetes kiadáshoz diszesbörkötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkint 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvtárnál.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával

a) kötetenkint utánvétellel bérmentve,
b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

*

A rendelések a helyi könyvkereskedéshez vagy előírt kiadóhoz intézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust

vagy mutatófüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

DE

Előfizetési árak: Egész 2 frt

Megjelenés vasárnapon

Sok ellenség

A düh rut t...
tán tulról. Alig le...
mily magas fokár...
szédaink. És csup...
kereskedel...
terünk a keresked...
delem számára.

Különös, hog...
vám és keresked...
lyó áldatlan viszá...
teljesítményeinek...
rőjéül azt tekintik...
nyire neheztelnek...
Ausztriában.

Bizonyos osz...
hozzá szokni, hog...
ter Magyarországn...
Magyarországnak.

Mióta He g...
zött a kereskede...
lotájába és üde sz...
sarkában van az...

Az osztrák a...
vezett liberális saj...
ebek ujholdkor. E...

— kicsoda ez a F...
képviselő, a ki me...
volt? — ez a mi...
dik a gazdasági p...
s a magyar ipar...
törőjéül viseli mag...

Szivünkre a l...

A DEBRECZEN

A va

Irta: F

Odakünn szitá...
fujt, benn pedig eg...
rógép.

Odakünn szer...
nyadó természet, itt...
nem egy leányka.

Naphosszat va...
lenül, küzdve a mir...
ezer szeszélyt, durv...
— dolgozni... az

Ezt nevezzük t...
S hány ezerne...
— Sári te! Ké...

Már ideizentek, hog...
— Kész lesz b...
— Majd aztár...

gához!

Sári tul volt...
melyben az ifju léle...
szó magának: lelke...
vágynai, melyek meg...
a boldogság mámor...